

පළාත් පාලන ආයතන වල වර්ෂනම් බදු

එච්. ජී. සී. ජයතිස්ස
උපදේශක (නීති හා පළාත් පාලන)

ආසියා පදනමේ උප ජාතික පාලන
වැඩසටහන මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී

පළාත් පාලන ආයතන වල වරිපනම් බදු

එච්. ජී. සී. ජයතිස්ස
උපදේශක (නීති හා පළාත් පාලන)

ආසියා පදනමේ උප ජාතික පාලන
වැඩසටහන මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී

ආසියා පදනමේ උප ජාතික පාලන වැඩසටහන
මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී

පළමු සංස්කරණය,

© සියලුම හිමිකම් 2017 ආසියා පදනම සතුවේ.

ISBN 978-955-0168-23-1

සංස්කාරක

එච්. ජී. සී. ජයතිස්ස මහතා විසින්

මුද්‍රණය කරන ලද්දේ

කොළඹ, ශ්‍රී ලංකාව

ආසියා පදනම

ආසියා පදනම යනු ලාභ නොලබන ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සංවිධානයකි. නිරන්තර වෙනස්වීම් වලට භාජනය වන හා සංවර්ධනය වෙමින් පවතින ආසියාවේ ජීවිත ශක්තිමත් කිරීම වෙනුවෙන් ආසියා පදනම කැපවී සිටී. දශක හයක් තුළ ලත් අත්දැකීම් හා පන්තරය හරහා හඳුනාගෙන වැඩිදියුණු කළ අරමුණු 5ක් යටතේ අප ආසියා කලාපයේ සංවර්ධන කටයුතු වල නියැලේ. ඒවා නමින් පරිපාලනය ශක්තිමත් කිරීම, කාන්තාවන් බලගැන්වීම, ව්‍යාපාර අවස්ථා විස්තාරණය කිරීම, පාරිසරික ඔරොත්තු දීම වර්ධනය කිරීම හා කලාපීය සහයෝගය වර්ධනය කිරීම වේ.

ආසියා පදනමෙහි මව් සමාගම පිහිටා ඇත්තේ සැන් ෆ්‍රැන්සිස්කෝ නුවර වන අතර, ආසියාවේ හා චෝෂිත්ටන් DC හා පැතිර පවතින කාර්යාල 18 ක් සමග ආසියා පදනම වැඩකටයුතු සිදු කරයි. රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සමග සම්බන්ධතා පවත්වන ආසියා පදනමට, ද්විපාර්ශ්වීය හා බහුපාර්ශ්වීය සංවර්ධන ආයතන පදනම් සහයෝගිතාවයන් හා තනි පුද්ගල ආදී වශයෙන් නොයෙකුත් ආයතන හරහා ආධාර ගලාගෙන එයි. 2016 වර්ෂයේ අප ඇමරිකන් ඩොලර් මිලියන 87.8 ක් සෘජුවම සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා යෙදවූ අතර, පෙළපොත් සහ අනෙකුත් අධ්‍යාපනික ද්‍රව්‍යයන් වෙනුවෙන් ඇමරිකන් ඩොලර් මිලියන 9.5 ක් වැයකර ඇත.

උප ජාතික පාලන වැඩසටහන

ආර්ථික වර්ධනයේ හා ආර්ථික ගතික ශක්ති වර්ධනයේ නැගී එන ආර්ථික කේන්ද්‍රයන් වන ද්විතීය නගරවල් වල ආර්ථික ඔරොත්තුදීමේ හැකියාව වර්ධනය උදෙසා ක්‍රියාකාරී ආර්ථික කේන්ද්‍ර සංකල්පය ගොඩනැගීම සඳහා ආසියානු පදනමේ ශ්‍රී ලංකා උප ජාතික පාලන වැඩසටහන පළාත් පාලන ආයතන නවයක මෙම වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කරනු ඇත. මෙම වැඩසටහනේ සමස්ත පුළුල් අරමුණ වනුයේ අත්දැකූ අනුරූප බලාත්මක ලෙස ආයතනගත කිරීමයි.

හැඳින්වීම

පළාත් පාලන ආයතන විසින් වරිපනම් පැනවීම හා අයකිරීමේ අපේක්ෂාව වන්නේ බල ප්‍රදේශයේ ජනතාවගේ සෞඛ්‍ය හා සනීපාරක්ෂාව, පහසුව සහ සුභසාධනය සහ පොදු උපයෝගීතා සේවා සැපයීම සඳහා වැය කරනු ලබන වියදම් ආවරණය කර ගැනීම වේ.

ආසියා පදනමේ උප ජාතික පාලන වැඩ සටහන යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ පළාත් පාලන ආයතන කිහිපයක ආදායම් පැනවීම හා ඒකරාශීකරණයට අදාළව ආදායම් තක්සේරුකරණ අනුකූලතා විගණනයක් (Revenue Assessment Compliance Audit) සිදු කරන ලදී. එහිදී නිරීක්ෂණය වූ කරුණු අතරින් ප්‍රධානතම කරුණක් වූයේ පළාත් පාලන ආයතන වල ස්වයං උත්පාදන ආදායම් අතුරින් වරිපනම් ප්‍රමුඛ ආදායම් මාර්ගයක් වුවද එම ආදායම් යාවත්කාලීනව අය කර නොගැනීම මත ඉතා විශාල අන්දමින් වරිපනම් හිඟව සමූච්චිත වී ඇති බවයි.

මෙම තත්ත්වය මත ප්‍රජාවට සැපයිය යුතු සේවාවන් සඳහා වැය වන මුදල් ආවරණය කර ගැනීමට නොහැකිවීම මත මූල්‍ය අපහසුතාවන්ට මුහුණ පෑමට සිදුවී ඇති අතර, ප්‍රජා සේවාවන් පුළුල් කිරීමටද එය බාධාවක් වී ඇති බැව් නිරීක්ෂණය විය.

මේ පිළිබඳ වැඩිදුර සමාලෝචනය කර බැලීමේදී පහත සඳහන් කරුණු ඊට හේතුවී ඇති බැව් නිරීක්ෂණය වේ.

- i. වරිපනම් පැනවීම හා අයකිරීම සම්බන්ධව වූ නෛතික විධිවිධාන පිළිබඳ ඇති දැනුම ප්‍රමාණවත් නොවීම
- ii. බදු පැනවීම හා අය කර ගැනීමේ නියමිත කාර්ය පටිපාටිය පිළිබඳ පැහැදිලි අවබෝධයක් නොතිබීම හා ඒ පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමු නොකිරීම
- iii. වරිපනම් අයකර ගැනීම සඳහා අදාළ පනත් වලින් පැවරී ඇති බලතල නියමිත පරිදි ක්‍රියාත්මක නොකිරීම
- iv. පළාත් පාලන ආයතන විසින් ජනතාවට සපයන සේවාවන් පිළිබඳව ප්‍රජාව දැනුවත්ව නොසිටීම හා ඒ හේතුව මත වරිපනම් බදු ගෙවීම පිළිබඳ උනන්දුවක් නොදැක්වීම
- v. වරිපනම් එකතු කිරීම පිළිබඳව බදු එකතු කරන නිලධාරීන් කාර්යක්ෂමව කටයුතු නොකිරීම

එබැවින් මෙම උග්‍රතා මඟහරවාලීමේ අපේක්ෂාවෙන් හා වර්පනම් වලට අදාළ නෛතික විධිවිධාන පිළිබඳව නිලධාරීන්ගේ දැනුම වර්ධනය කර ගැනීමටත් වර්පනම් පැනවීම හා එකතු කර ගැනීමේ කාර්ය පටිපාටිය හා ඒ පිළිබඳ අවබෝධය වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා මෙම අත්පොත ප්‍රයෝජනවත් වේ යැයි අපේක්ෂා කරමි.

එච්.ජී.සී ජයතිස්ස

උපදේශක (නීති හා පළාත් පාලන)

පටුන

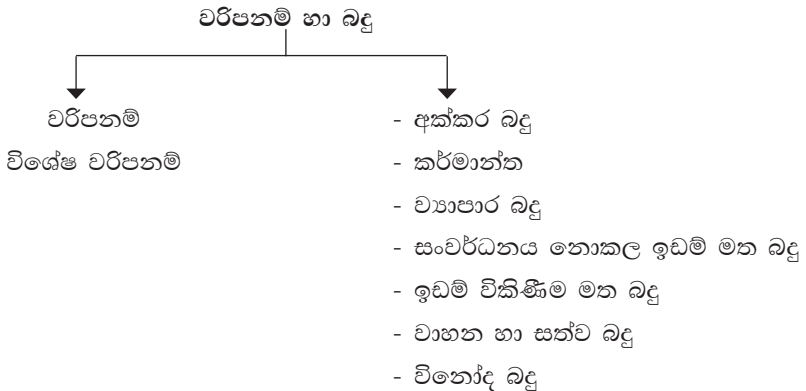
හැඳින්වීම	iii
1 වන පරිච්ඡේදය	
01 වරිපනම් හා බදු (Rate & Taxes)	1
01.1 වරිපනම්	1
01.2 විශේෂ වරිපනම්	2
2 වන පරිච්ඡේදය	
02 වරිපනම් සම්බන්ධයෙන් වූ නෛතික ප්‍රතිපාදන	4
02.1 මහා නගර සභා ආඥා පනත (252 වන අධිකාරය)	4
02.2 නගර සභා ආඥා පනත (255 වන අධිකාරය)	5
02.3 1987 අංක 15 දරණ ප්‍රාදේශීය සභා පනත	6
3 වන පරිච්ඡේදය	
03 වරිපනම් බදු ප්‍රතිශතය ගණනය කිරීම	8
4 වන පරිච්ඡේදය	
04 වරිපනම් බදු පැනවීම හා අයකිරීම	9
04.1 අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය ලබාගැනීම	9
04.2 වාර්ෂික වරිපනම් බදු පැනවීම	9
04.3 වරිපනම් බද්දෙන් නිදහස් දේපල	10
04.4 වරිපනම් බද්දට අදාළ තක්සේරු දැන්වීම් (K පෝරම) නිකුත් කිරීම	11
04.5 වරිපනම් බදු අඩු කිරීම	12
04.6 වරිපනම් බදු සඳහා වට්ටම් ලබාදීම	13
5 වන පරිච්ඡේදය	
05 තක්සේරු විරෝධතා	14
05.1 තක්සේරු විරෝධතා පරීක්ෂණ ක්‍රියාවලිය	14
05.2 විරෝධතා විමර්ශනයෙන් පසු අදාළ නෛතික විධිවිධාන	15

6	වන පරිච්ඡේදය	16
	06 වර්පනම් බදු තක්සේරු කිරීම, පැනවීම හා අය කර ගැනීමේ කාර්ය පියවරයන්	16
7	වන පරිච්ඡේදය	18
	07 දේපල තහනම් කිරීම	18
	07.1 දේපල තහනමට ගැනීම සම්බන්ධයෙන් වූ සීමාවන්	18
	07.2 තහනමට ගත් දේපල විකිණීම	19
8	වන පරිච්ඡේදය	20
	08 වර්පනම් බදු සාර්ථක ලෙස එකතු කර ගැනීමට නිර්දේශිත කාර්ය පියවරයන්	20
9	වන පරිච්ඡේදය	23
	09 පළාත් පාලන ආයතනයට අයවිය යුතු වර්පනම් ආදායම් සම්බන්ධයෙන් නිලධාරීන් සතු කාර්යභාරය	23
	09.1 වගකිව යුතු නිලධාරීන්	23
10	වන පරිච්ඡේදය	24
	ඇමුණුම - 01 මහා නගර සභාව - වර්ෂය සඳහා වර්පනම් පැනවීම	24
	ඇමුණුම - 02 නගර සභාව - වර්ෂය සඳහා වර්පනම් පැනවීම	26
	ඇමුණුම - 03 ප්‍රාදේශීය සභාව - වර්ෂය සඳහා වර්පනම් පැනවීම	27
	ඇමුණුම - 04 දේපල තක්සේරු විරෝධතා පරීක්ෂණ සටහන් පත්‍රය	28
	ඇමුණුම - 05 තක්සේරු දැන්වීම් ආකෘතිය	29
	ඇමුණුම - 06 ගෙවීම් පැහැර හරින්නන්ට විරුද්ධව නිකුත් කෙරෙන විනිග්‍රහන බලපත්‍ර ආකෘතිය	30

01 වරිපනම් හා බදු (Rate & Taxes)

පළාත් පාලන ආයතන වල මුලු ස්වයං උත්පාදන ආදායමට වැඩිම දායකත්වයක් දක්වන ආදායම් ප්‍රභවය වනුයේ වරිපනම් හා බදු ආදායම් වේ. පළාත් පාලන ගිණුම් ක්‍රමය අනුව වරිපනම් හා බදු යන ආදායම් ප්‍රභවය මහා නගර සභා හා නගර සභා ප්‍රධාන ආදායම් වර්ගීකරණය අනුව 310 ශීර්ෂය යටතේ සහ ප්‍රාදේශීය සභා ගිණුම්කරණයේදී එය අංක 10 ශීර්ෂය යටතේ වර්ගීකරණය කරනු ලැබේ.

පළාත් පාලන ආයතන සංස්ථාපිත ප්‍රධාන නීතිය වූ මහා නගර සභා ආඥා පනත, නගර සභා ආඥා පනත, ප්‍රාදේශීය සභා පනත හා සෙසු නීති වලින් පළාත් පාලන ආයතන වලට පැවරෙන බලතල යටතේ මෙම ආදායම් ශීර්ෂයට වරිපනම් හා වෙනත් බදු වර්ග කීපයක් ඇතුළත් වන අතර එය පහත පරිදි වේ.

01.1 වරිපනම්

වරිපනම් යනු පළාත් පාලන ආයතන බල ප්‍රදේශය තුළ ඇති ප්‍රකාශයට පත්කරන ලද දියුණුගම් කලාපය තුළ පිහිටි දේපල මත අය කරන බද්දක් වේ. පළාත් පාලන ආයතන විසින් පෙර සඳහන් කරන ලද දියුණුගම් කලාපයේ ජනතාවට සපයනු ලබන සේවාවන් වෙනුවෙන් එකී බල ප්‍රදේශය තුළ පිහිටි නිශ්චල දේපල මත වරිපනම් පැනවීම හා අය කිරීම කරනු ලබයි. වරිපනම් සම්බන්ධයෙන් වූ කාර්යය සඳහා නිශ්චල දේපල යනුවෙන් එකී බලප්‍රදේශයේ පිහිටි ගෙපතක් , ගොඩනැගිල්ලක්, ගෘහයක් හෝ ඉඩමක් අදහස් වේ. මෙම නිශ්චල දේපල වල වාර්ෂික වටිනාකම පදනම් කරගෙන මහා නගර සභා සහ නගර සභා වන්හි ඒ ඒ දේපල වලින් නිවාස හා වාණිජ යන අංශ දෙක සඳහා

වෙනස් අනුපාතයන්ගෙන් ද ප්‍රාදේශීය සභාවන්හි එය එසේ නොවන අතර කලාප වශයෙන් හඳුනාගෙන වෙනස් ප්‍රතිශතයන් යටතේ වර්පනම් පනවා අයකිරීමට නීතියෙන් අවකාශය සලසා ඇත.

ඒ අනුව පළාත් පාලන ආයතනයකට පහත දැක්වෙන පරිදි දේපල වර්ගීකරණය කල හැකිවේ.

- නිවාස
- වාණිජ ස්ථාන
- රජයේ දේපල
- පොදු දේපල
- හිස් ඉඩම්
- කෘෂිකාර්මික ඉඩම්
- වෙනත්

වර්තමානයේදී පළාත් පාලන ආයතන විසින් වර්පනම් අය කිරීම සඳහා කටයුතු කරනු ලබන ක්‍රියාදාමය වන්නේ, රජයේ තක්සේරු මගින් යටෝක්ත දේපල වල වාර්ෂික වටිනාකම තක්සේරු කරවා ගෙන එකී තක්සේරු වටිනාකම මත කොපමණ බදු ප්‍රතිශතයක් අය කරන්නේ ද යන්න පිළිබඳව මහා සභා තීරණයක් ගෙන එය පනවා අය කර ගැනීමට කටයුතු කිරීමයි.

පළාත් පාලන ආයතන සංස්ථාපිත නීතියේ බද්ද පනවා අය කර ගැනීමට බලය දී ඇතත්, පැනවීමේදී අනුගමනය කළ යුතු ක්‍රමවේදය කුමක්ද යන්න පැහැදිලිව දක්වා නැත. මේ හේතුව මත බොහෝ පළාත් පාලන ආයතන විසින් වර්පනම් අයකිරීම සඳහා නිශ්චිත ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය නොකරයි. මීට හේතුවී ඇත්තේ කාර්ය පටිපාටිය පිළිබඳ නිශ්චිත විධිවිධාන නීතියේ සඳහන් නොවීමයි.

01.2 විශේෂ වර්පනම්

පළාත් පාලන ආයතනයක් විසින් තම වර්පනම් කලාපයේ කිසියම් කොට්ඨාශයකට හෝ කොට්ඨාශ කිහිපයකට අනිකුත් කොට්ඨාශ වලට වඩා වැඩි සේවාවක් හෝ පහසුකම් යම් ප්‍රමාණයක් සපයන්නේ නම් ඒ කොට්ඨාශය හෝ කොට්ඨාශ තුල දේපල වෙනුවෙන් විශේෂ වර්පනම් බද්දක් පැනවීමක් හෝ සෙසු දේපලට වඩා වැඩි ප්‍රතිශතයක වර්පනම් බද්දක් අය කිරීම විශේෂ වර්පනම් අය කිරීමක් සේ සලකනු ලැබේ.

මේ සඳහා වූ නෛතික විධිවිධාන

- i. මහා නගර සභා ආඥා පනතේ 230 වන වගන්තියේ (1අ) වන උපවගන්තිය හා නගර සභා ආඥා පනතේ 160 වන වගන්තියේ (2) වන උපවග

න්තිය යටතේ මහා නගර සභා වලට හා නගර සභා වලට මෙම විශේෂ වරිපනම් බද්ද පනවා අය කර ගැනීමට විධිවිධාන සැලසී ඇත.

- ii. ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 108 හා 109 වගන්ති වල සඳහන් යම් සේවාවක් සැපයීමට අදාළව අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය ඇතිව විශේෂ වරිපනමක් පැනවීමට හැකියාව ඇත.

කෙසේ වුවද යටෝක්ත පනතේ 110 වගන්තිය ප්‍රකාරව එසේ අය කරන වරිපනම් බදු අනුප්‍රමාණය 9% නොඉක්මවිය යුතුය.

02 වරිපනම් සම්බන්ධයෙන් වූ නෛතික ප්‍රතිපාදන

ඒ ඒ පළාත් පාලන ආයතන සංස්ථාපිත අණපනත් (මහා නගර සභා ආඥා පනත, නගර සභා ආඥා පනත, ප්‍රාදේශීය සභා පනත) වල ඇති නෛතික විධිවිධානයන් පහත දක්වා ඇත.

02.1 මහා නගර සභා ආඥා පනත (252 වන අධිකාරය)

ආඥා පනතේ 230-244 දක්වා වූ වගන්ති සහ 247 වගන්තියෙන් මහා නගර සභාවල වරිපනම් බදු අය කිරීමට අදාළ නෛතික විධිවිධාන සලසා ඇති අතර ඒ පිළිඳ විස්තර පහත දක්වා ඇත.

අදාළ වගන්තිය	නෛතික විධිවිධාන
230(1)	- දේපල තක්සේරු කිරීම
230(1අ)	- අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය ඇතිව යම් සභාවක් විසින්, වෙන් වෙන් ප්‍රදේශ හෝ කොටස් සඳහා ඒ එක් එක් ප්‍රදේශයට හෝ කොටසකට ඒ සභාව විසින් සලස්වා ඇති සේවාවන් අනුව වෙන් වෙන් වරිපනම් බදු ප්‍රමාණයක් පැනවිය හැකිය.
230(1අඅ)	- වෙළෙඳ හෝ වාණිජ කාර්යයන් සඳහා නිවාස දේපල වලට වඩා වැඩි වරිපනම් බදු අනුප්‍රමාණයක් පැනවීමට බලය පවරා ඇත.
230(2)(ඇ)	- වාරික වලින් ගෙවීමට නියම කිරීම
231	- බල ප්‍රදේශය ඇතුළත ඇති රජයට අයත් හා, රජයට විසින් යම් තැනැත්තෙකුට බද්දට හෝ කුලියට දී ඇති සියලුම ගෙවල් , ගොඩනැගිලි, ඉඩම් හා ගෙපත්, 230 වන වගන්තිය යටතේ අය කර ගතයුතු වරිපනම් බදු තක්සේරු කිරීමට යටත් විය යුතුය
232	- රජයේ දේපල තහනමට ගැනීමට හා විකිණීමට යටත් නොවන බව
233	- තක්සේරු කිරීම සඳහා දේපල බෙදා වෙන් කිරීමට හෝ ඒකාබද්ධ කිරීමට ඇති බලය
234(1)	- තක්සේරු කිරීමේ කාර්ය සඳහා වාර වාර්තා සපයන ලෙසට නියම කිරීමට ඇති බලය

අදාල වගන්තිය	නෛතික විධිවිධාන
235(1)	- සෑම ගොඩනැගිල්ලක්, ඉඩමක් හෝ ගෙපහක සෑම අවුරුද්දකම වාර්ෂික වටිනාකම ඇතුලත්කර තිබිය යුතු අතර, “තක්සේරු පොත” (Assessment Book) නමින් හඳුන්වනු ලබන පොත් තබා ගැනීමට සභාව විසින් ක්‍රියාකළ යුතු අතර එම පොත පිළිබඳව හා තක්සේරු පොත පරීක්ෂා කර බැලීම සඳහා තබා තිබෙන ස්ථානය පිළිබඳව ප්‍රසිද්ධ දැන්වීමක් කළ යුතුය.
236	- තක්සේරු කෙරෙහි විරුද්ධතාව දැක්වූ අවස්ථාවේදී ගත යුතු ක්‍රියා මාර්ග
237	- වාර්ෂික වටිනාකමට බලපාන සේ දේපල වෙනස් කිරීම නිසා තක්සේරුව ප්‍රතිශෝධනය කිරීමට ඇති බලය
238	- අමාත්‍යවරයා විසින් සාමාන්‍ය හෝ විශේෂයෙන් විධානය කරනු ලැබූ විට පමණක් මහා නගර සභාවක් විසින් අලුත් තක්සේරුවක් සකස් කළ යුතු බව
239	- ඇතැම් අවස්ථාවලදී තක්සේරු ප්‍රතිශෝධනය කිරීම හා වරිපනම් බදු මුදල් අඩු කිරීමට සභාවට ඇති අධිකාරය
240(1)	- තැනැතියාව නොමැති අවස්ථාවලදී වරිපනම් බදු මුදල් අඩු කිරීම
242	- වංචල දේපල තහනම් කිරීම
243	- බදුකරු විසින් ගෙවන ලද වරිපනම් බදු කුලියෙන් අඩු කිරීම
244	- වරිපනම් බද්ද හෝ බදු ගෙවීමට යටත් යම් තැනැත්තෙකුගේ නමෙහි හෝ වරිපනම් බද්දට හෝ බදු වලට යටත් යම් දේපලක හෝ දෙයක විස්තරයෙහි වූ වරදක් නිසා හෝ තක්සේරු මුදල් හෝ තහනම් කිරීම හා විකිණීම පිළිබඳ ක්‍රමයේ වරදක් තිබීමේ හේතු ආදිය නිසා දෝෂාභියෝග යකට භාජනය නොකළ යුතු බව
247	- ඇතැම් වරිපනම් බදු සඳහා අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය අවශ්‍ය නොවන බව

02.2 නගර සභා ආඥා පනත (255 වන අධිකාරය)

වරිපනම් පිළිබඳව නගර සභාව විසින් අනුගමනය කළ යුතු ආකාරය සම්බන්ධයෙන් නගර සභා ආඥා පනතේ පූර්ණ විධිවිධාන ඇතුලත්ව නොතිබුනද, එය මහා නගර සභා ආඥා පනතේ විධිවිධාන අවශ්‍ය සුදු

වෙනස් කිරීම් සහිතව නගර සභාවලටද අදාළ කර ගතයුතු බවට නගර සභා ආඥා පනතේ 166 වන වගන්තියේ හා 170 වන වගන්තියේ සඳහන්ව ඇත.

160	- වරිපනම් බදු පනවා අය කිරීමට ඇති බලය
160(1අ)	- වෙළෙඳ හෝ වාණිජ කාර්යය සඳහා පාවිච්චි කරනු ලබන ස්ථානයක් සඳහා නිවාස දේපල වලට වඩා වැඩි වරිපනම් බදු ප්‍රතිශතයක් පැනවීමට ඇති බලය
160(2)	- නගරයේ වෙන් වෙන් ප්‍රදේශ සඳහා වෙනස් බදු අනුප්‍රමාණ නියම කිරීමට ඇති බලය
161	- වරිපනම් බදු වලින් නිදහස් කිරීම
166	- වරිපනම් බදු තක්සේරු කිරීම
167	- වාර වාර්තා ඉදිරිපත් කරන ලෙස නියම කිරීමට සභාපතිවරයාට ඇති බලය
170	- වරිපනම් බදු සහ බදු අයකර ගැනීම පිළිබඳ විධිවිධාන

02.3 1987 අංක 15 දරණ ප්‍රාදේශීය සභා පනත

අදාළ වගන්තිය	තෛතික විධිවිධාන
134(1)	- පළාත් පාලන සහකාර කොමසාරිස් වරයාගේ අනුමැතිය ඇතිව, දියුණු කළ ප්‍රදේශ වශයෙන් ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ප්‍රදේශ ඇතුළත පිහිටියාවූ යම් නිශ්චල දේපලක හෝ නිශ්චල දේපල වර්ගයක වාර්ෂික වටිනාකම මත වරිපනම් බද්දක් අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතියට යටත්ව නියම කිරීමට හා අය කිරීමට බලය ඇත.
134(2)	- ප්‍රදේශ වල සංවර්ධන මට්ටම් සැලකිල්ලට ගෙන බදු අනුපාතය වෙනස් කිරීමට ඇති බලය
134(6)	- වාරික වශයෙන් ගෙවීමට නියම කිරීම සඳහා වූ බලය
135	- යම් වරිපනම් බද්දකින් නිදහස් කළ හැකි දේපල
136	- රජයේ දේපල තක්සේරු කිරීම
137	- රජයේ දේපල තහනමට ගැනීමට හෝ විකිණීමට යටත් නොවන බව
138(1)	- තක්සේරු කිරීමට දේපල බෙදීම හෝ ඒකාබද්ධ කිරීමට ඇති බලය
139(1)	- වාර වාර්තා සපයන ලෙස නියම කිරීමට ඇති බලය

අදාල වගන්තිය	නෛතික විධිවිධාන
140	- දේපල වල වාර්ෂික වටිනාකම තක්සේරු කිරීම
141(1)	- තක්සේරු ලැයිස්තුවක් පිළියෙල කිරීම හා එය පරීක්ෂා කර බැලිය හැකි ස්ථානය පිළිබඳව ප්‍රසිද්ධියට පත් කිරීම
141(2)	- තක්සේරු ලැයිස්තු නොමිලයේ පරීක්ෂා කිරීමට ඇති හැකියාව
141(3)	- තක්සේරු දැන්වීම් භාරදීම හෝ අදාල ස්ථානයේ තැබීම කල යුතු බව හා තක්සේරුව භාරදුන් දින සිට දින 30 ක් ඇතුළත විරෝධතා ඉදිරිපත් කල යුතු බව
141(4)	- විරෝධතා පොතක් පවත්වාගෙන යායුතු බව හා විරෝධතා විමර්ශනය කරනු ලබන දිනය වේලාව හා ස්ථානය පිළිබඳ විරෝධකයන් වෙත දැන්විය යුතු බව
142	- විරෝධතා කාර්ය පටිපාටිය
143	- දේපල වල භෞතික වෙනස්වීම් මත අලුත් තක්සේරුවක් නිකුත් කිරීම
145	- නිවැසිභාවය නොමැති කාලසීමාව සම්බන්ධයෙන් වරිපනම් ගාස්තු අඩු කිරීමට ඇති බලය
146(1)	- අමාත්‍යවරයා විසින් සාමාන්‍යයෙන් හෝ විශේෂයෙන් විධානය කරනු ලැබුවිට පමණක් අලුත් තක්සේරුවක් කල යුතු අතර, සභාව විසින් වාර්ෂිකව තක්සේරු පිළිගැනීම පිළිබඳව සභා සම්මුතියක් ගත යුතුව ඇත
157	- වරිපනම් බද්ද ගෙවීමට යටත් යම් තැනැත්තෙකුගේ නාමයෙහි වූ යම් වැරදීමක් හෝ දේපල විස්තර වල කිසියම් වැරද්දක් හෝ තහනමට ගෙන විකිණීම කල ආකාරයේ වැරදීමක් හේතු කොට ගෙන යනාදී කරුණු දෝෂාභියෝගීයකට ලක්කළ නොහැකි බව
158	- වරිපනම් හා බදු අය කර ගැනීම සඳහා වූ බලපත්‍රය
160	- දේපල තහනමට ගැනීම සම්බන්ධයෙන් වූ සීමාවන්
161	- ගාස්තු ප්‍රමාණය
162	- දේපල තහනමට ගැනීම
163	- වංචල දේපල විකිණීම
164	- විකිණීමෙන් ලැබෙන මුදලෙහි අතිරික්තය
165	- ගෙවල් කඩා විවෘත කිරීමට ඇති බලය
166	- වරිපනම් බදු හෝ බදු ගෙවීම පැහැර හැරීම

03 වරිපනම් බදු ප්‍රතිශතය ගණනය කිරීම

පළාත් පාලන ආයතනයක් වරිපනම් බදු අය කිරීමේ අපේක්ෂාව වන්නේ ප්‍රජාවට සපයන සේවාවන් වෙනුවෙන් වැය වන වියදම් ආවරණය කර ගැනීම සඳහා වන බැව් ඉහතින් විස්තර කරන ලදී. ඒ අනුව අය කල යුතු බදු ප්‍රතිශතය කොපමණද යන්න පහත පරිදි නිශ්චය කළ හැකිය.

- පළමුව වරිපනම් බද්දට යටත් දේපල වල වාර්ෂික වටිනාකම් එකතුව ගණනය කළ යුතුය.
- සියලු වැඩ සටහන් යටතේ වූ පුනරාවර්ථන වියදම හා මූලධන වියදම් එකතුව ගණනය කරන්න (ප්‍රාදේශීය සහ සම්බන්ධයෙන් වන විට මෙම වියදම ප්‍රකාශයට පත්කරන ලද දියුණුගම් කලාපයට අදාලව පමණක් ගණන් බැලිය යුතුය)
- ඉහත පරිදි ඇස්තමේන්තු කළ වියදම් එකතුවෙන් (පුනරාවර්ථන හා මූලධන) පහත දැක්වෙන විෂයයන් යටතේ ලැබුණු මුදල් අඩු කරන්න
  - ප්‍රතිපූරණය කරනු ලබන කාර්ය මණ්ඩල වැටුප් මුදල්
  - ප්‍රතිපූරණය කරනු ලබන සහිත දීමනා මුදල්
  - බාහිර ආයතනයන්ගෙන් ලැබෙන ප්‍රදානයන්
  - කිසියම් ගාස්තුවක් අයකර පවත්වාගෙන යනු ලබන සේවාවන් වලට වෙන් කරන ලද පුනරාවර්තන වියදම්

මෙම වියදම් අඩුකල විට වරිපනමෙන් අයකර ගත යුතු සමස්ථ වියදම ලබා ගත හැකිය.
- ඉන් අනතුරුව ඉදිරි වර්ෂය සඳහා පහත සඳහන් පරිදි වරිපනම් ප්‍රතිශතය ගණනය කර ගත හැකිය.

$$\text{වාර්ෂික වරිපනම් ප්‍රතිශතය} = \frac{\text{වරිපනමෙන් අය කර ගත යුතු සමස්ථ වියදම}}{\text{බල ප්‍රදේශය තුළ ඇති දේපල වල (වාර්ෂික වටිනාකමේ) තක්සේරුවේ මුද්‍ර එකතුව}} \times 100$$

මේ අනුව පළාත් පාලන ආයතන විසින් වරිපනම් නියම කිරීමේදී ප්‍රජාවට සපයන සේවාවන්හිදී තත්වය හොඳින් හඳුනාගෙන ඊට සාපේක්ෂව වරිපනම් ප්‍රතිශතය තීරණය කළ යුතුය.

04 වර්පනම් බදු පැනවීම හා අයකිරීම

04.1 අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය ලබාගැනීම

පළාත් පාලන ආයතන වල වර්පනම් බදු පැනවීම අවස්ථා හතරක් යටතේ ක්‍රියාත්මක වේ.

- i. කිසියම් පළාත් පාලන ආයතනයක් ප්‍රථම වරට වර්පනම් බදු පැනවීම
- ii. පෙර වර්ෂයේ සභාව පිළිගත් තක්සේරුව යටතේ පෙර පැවැති වර්පනම් ප්‍රතිශතයම පැනවීම
- iii. පෙර වර්ෂයට වඩා වෙනස් ප්‍රතිශතයක් යටතේ වර්පනම් බදු ප්‍රතිශතය පැනවීම
- iv. විෂය භාර අමාත්‍යවරයාගේ විධානය යටතේ නව තක්සේරුවක් අනුව වර්පනම් පැනවීම

ඉහත දක්වා ඇති අවස්ථා අතුරින් පෙර වර්ෂයේ තක්සේරුව අනුව පෙර පැවැති ප්‍රතිශතය යටතේ වර්පනම් පැනවීම හැරුණ විට අනෙක් සියලු අවස්ථාවන් යටතේ වර්පනම් බදු පැනවීම සඳහා විෂයභාර අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය.

04.2 වාර්ෂික වර්පනම් බදු පැනවීම

වාර්ෂික වටිනාකම් තක්සේරුවක් වලංගු වන්නේ එක් වර්ෂයකට පමණි. පළාත් පාලන ආයතන වල මුදල් වර්ෂය වන්නේ ජනවාරි 01 වන දින සිට දෙසැම්බර් 31 දක්වා වූ කාලය වේ. මීට අදාළ නෛතික විධිවිධාන මහා නගර සභා ආඥා පනතේ 230 (2) වන උප වගන්තියෙන්ද, නගර සභා ආඥා පනතේ 160(3) වන උප වගන්තියෙන්ද, ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 134(5) වන උපවගන්තියෙහිද දැක්වේ.

යම් වර්ෂයක් සඳහා වර්පනම් බදු පැනවීමේ දී දේපල වල වාර්ෂික තක්සේරුව අනුගාමී වර්ෂය සඳහා සභා යෝජනාවක් සම්මත කිරීම මඟින් පිළිගත යුතුය. ඊට අදාළ නෛතික විධිවිධාන ලිඛිත නීතියේ පහත පරිදි විස්තර කර ඇත.

- ම.න.ස ආඥා පනතේ - 238 (1)
- නගර සභා ආඥා පනතේ - 166
- ප්‍රාදේශීය පනතේ - 146(1)

මේ අනුව සෑම පළාත් පාලන ආයතනයක්ම වරපනම් පැනවීමේදී පහත පරිදි කටයුතු කළ යුතුව ඇත.

- i. අදාල දේපල වල වාර්ෂික තක්සේරුව අනුගාමී වර්ෂය සඳහා පිලිගැනීමට සහා සම්මුතියක් ගැනීම
- ii. වරපනම් ගෙවීම නියම කරන කාලසීමාව සමාන කාර්තු 4 කින් විය යුතු බවට සහා සම්මුතියක් ගැනීම
- iii. ප්‍රථම වරට වරපනම් පනවන්නේ නම් ඒ සඳහා විෂයභාර අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය ලබා ගැනීම
- iv. බදු අනුප්‍රමාණයේ කිසියම් වෙනසක් සිදු කරන්නේ නම්ද අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය ලබා ගැනීම
- v. එළඹෙන වර්ෂයේ වරපනම් බද්ද පැනවීම පිළිබඳව සභාව විසින් ගනු ලැබූ සහා සම්මුතිය එකී වර්ෂය එලඹීමට මත්තෙන් වාර්ෂිකව ගැසට් පත්‍රයේ පල කිරීමට කටයුතු කිරීම. (වරපනම් පැනවීම අනුනීති පැනවීමක් සේ සලකනු ලබන අතර එය බලාත්මකවීම සඳහා අර්ථ නිරූපන ආඥා පනතේ 17(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව එය ගැසට් පත්‍රයේ පල කල යුතුය)
- vi. වරපනම් පැනවීම පිළිබඳ ගැසට් පත්‍රයේ පලකිරීමේදී පහත දැක්වෙන කාරණා පිළිබඳ අවධානය යොමු කල යුතුය.
  - බදු පැනවීමේ නිවේදනය පළාත් පාලන ආයතනයේ ප්‍රධාන විධායක බලධරයාගේ නමින් (නගරාධිපති/සභාපති) පල කල යුතුය.
  - මෙම ගැසට් නිවේදනය බද්ද පැනවීමට අදාල වර්ෂයට පෙර වර්ෂයේදී සිදුකල යුතුය (නොවැම්බර්/දෙසැම්බර් මාසවලදී)

මහා නගර සභා, නගර සභා හා ප්‍රාදේශීය සභා වලට අදාල වූ වරපනම් බදු පැනවීම සඳහා වූ ආදර්ශ ගැසට් නිවේදන ඇමුණුම් 01, 02 හා 03 න් පෙන්වා ඇත.

04.3 වරපනම් බද්දෙන් නිදහස් දේපල

පළාත් පාලන ආයතන බල ප්‍රදේශය තුළ පිහිටි නිශ්චල දේපල වල වාර්ෂික වටිනාකම මත අය කරනු ලබන වරපනම් බද්දට යටත් නොවන්නා වූ දේපල පිළිබඳ නීතිමය විධිවිධාන පහත පරිදි වේ.

- ම.න.ස ආඥා පනතේ - 230
- නගර සභා ආඥා පනතේ - 161
- ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ - 135

එකී නීතිමය විධිවිධාන අනුව පහත දැක්වෙන දේපල වරපනම් බද්දෙන් නිදහස් කළ යුතුව ඇත.

- ආගමික පූජනීය ස්ථාන, ආගමික පූජ්‍ය පක්ෂ රැඳී සිටින ගොඩනැගිලි හා ඉඩම්
- පොදු ආගමික පූජනීය කටයුතු සඳහා මුලුමනින්ම හෝ ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගනු ලබන සියලු ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි
- රජය විසින් අනුමත කල, පිළිගන්නා ලද සංස්කෘතික, සමාජයීය හෝ පූජනීය කාර්යයන් සඳහා මුලුමනින්ම හෝ ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගන්නා, එවැනි ආයතන විසින් අයිතිය දරන්නා වූ සියලු ඉඩම් හෝ ගොඩනැගිලි
- ගාස්තු අය නොකරන අධ්‍යාපන ආයතන, රජයේ ආධාර මත ගෙවනු ලබන හෝ එවැනි ආධාර කලින් ගෙවනු ලැබූ අධ්‍යාපන ආයතන විසින් මුලුමනින් හෝ ප්‍රධාන වශයෙන් භාවිතා කරන ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි
- සුසාන භූමි හා මිනිසිටි ආඥා පනත යටතේ ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද හෝ ලියාපදිංචි කරන ලද සියලු සුසානභූමි හා භූමදාන බිම්
- අයිතිකරුගේ දරිද්‍රතාවය හේතුකොටගෙන සහාය විසින් යෝජනා සම්මුතියක් මගින් එම බද්දෙන් විශේෂ වශයෙන් නිදහස් කරන ලද දේපල

04.4 වරපනම් බද්දට අදාල තක්සේරු දැන්වීම් (K පෝරම) නිකුත් කිරීම

සෑම පළාත් පාලන ආයතනයක් විසින්ම වරපනම් බද්දට යටත් දේපල වලට අදාලව තක්සේරු දැන්වීමක් වාර්ෂිකව නිකුත් කල යුතුය. එක් එක් දේපල පිළිබඳව එකී දැන්වීම පිළියෙල කර එකී දේපලෙහි අයිතිකරු හෝ පදිංචිව සිටින තැනැත්තා වෙත භාරදිය යුතුය. මෙම නිවේදනය අතින් භාරදිය යුතු අතර, එසේ කිරීමට අපහසු අවස්ථා වලදී තැපෑලෙන් යොමු කිරීමට හැකියාව ඇත.

තක්සේරු දැන්වීම් අකෘතිය (K පෝරමය)

මහා නගර සභා ආඥා පනතේ 235(3) වන උප වගන්තියට අනුව යටෝක්ත ආඥා පනතේ තුන්වන උපලේඛනයේ තක්සේරු දැන්වීමේ ආකෘතියක් දක්වා ඇත. නගර සභා සම්බන්ධයෙන්ද මහා නගර සභා ආඥා පනතේ දැක්වෙන ආකෘතිය අදාල කර ගත හැකිය.

ප්‍රාදේශීය සභා වලට අදාල වූ වරිපනම් තක්සේරු දැන්වීමේ ආකෘතිය 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 141(3) වන උප වගන්තියට අනුව එකී පනතේ 3වන උපලේඛණයේ සඳහන් කර ඇත. ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ දක්වා ඇති ආකෘතිය අනුව අදාල වරිපනම් බද්ද ගෙවිය යුතු කාල වකවානු පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත්ව නැත.

කෙසේ වුවද වරිපනම් බදු ගෙවිය යුතු දේපල හිමියන්ට යථෝක්ත බද්ද ගෙවීම පිළිබඳව දැනුවත් වීමට හා බද්ද ගෙවීම පිළිබඳ තමන් සතු වගකීම හා අදාල වරිපනම් පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් තොරතුරු ඇතුළත් කරමින් පළාත් පාලන ආයතන සංස්ථාපිත අණපනත් වල දැක්වෙන තක්සේරු දැන්වීමට සාරානුකූලව සකස් කරන ලද වරිපනම් තක්සේරු දැන්වීමක ආකෘතියක් (K පෝරම) ඇමුණුම 4 න් ඉදිරිපත් කර ඇත.

04.5 වරිපනම් බදු අඩු කිරීම

වරිපනම් බද්දට යටත් කිසියම් තැනැත්තෙකුගෙන් සභාවට අයවිය යුතු වරිපනම් බදු අඩු කිරීම සඳහා පළාත් පාලන ආයතන වලට ඇති නීතිමය විධිවිධාන පහත පරිදි වේ.

<u>ආඥා පනත/පනත</u>	<u>වගන්තිය</u>
මහා නගර සභා ආඥා පනත	- 240 වගන්තිය
නගර සභා ආඥා පනත	- 170(1) වගන්තිය (මහා නගර සභා ආඥා පනතේ 240 වගන්තියේ ඇති විධිවිධාන අදාල වේ)
ප්‍රාදේශීය සභා පනත	- 145 වගන්තිය

යථෝක්ත නෛතික විධිවිධාන වලට අනුව “තැනැතියාව” නොමැති අවස්ථාවලදී (Remission of rates in cases of non-tenancy) පහත දැක්වෙන ආකාරයෙන් වරිපනම් බදු අඩු කිරීමට පළාත් පාලන ආයතන වලට බලය ඇත.

- i. යම් ගොඩනැගිල්ලක් ගෘහභාණ්ඩ වලින් තොරව හා පදිංචියෙන් තොරවූ අවස්ථාවලදී සමානුපාතික වරිපනම් බදු අඩු කිරීමක් එම කාලය සඳහා කළ හැකිය.
- ii. ගෘහභාණ්ඩ සමඟ කුලියට දීම සඳහා පළාත් පාලන ආයතනයක ලියාපදිංචි කර ඇත්තා වූ ගොඩනැගිලි සඳහා අදාල වරිපනම් බදු වලින් එක් අර්ධයක් එම පදිංචියෙන් තොරවූ කාලය සඳහා අඩුකල හැකිය.
- iii. යම් ගොඩනැගිල්ලක් පදිංචියෙන් තොර බවට ලිඛිතව දැනුම්දුන් දිනයේ

සිට එම ගොඩනැගිල්ල, නැවතත් පදිංචියට පැමිණ ඒ බව සභාවට දැනුම් දුන් දිනය දක්වා වරිපනම් බදු වලින් නිදහස් කළ හැකිය.

- iv. කිසියම් ගොඩනැගිල්ලක් පදිංචියෙන් තොර බවට දන්වා ඇති අවස්ථා වලදී එම ගොඩනැගිල්ල නැවතත් පදිංචියට ගත් දින සිට දින 3 ක් ඇතුළත ඒ බව පළාත් පාලන ආයතනයට දැන්වීමට අපොහොසත් වුවහොත් එකී කාලසීමාව එම ගොඩනැගිල්ල නැවත පදිංචියට ගත් දිනයට මසකට කලින් දිනයේදී අවසන් විය යුතුය.

04.6 වරිපනම් බදු සඳහා වට්ටම් ලබාදීම

යම් වර්ෂයක් සඳහා ගෙවනු ලැබිය යුතු වාර්ෂික වරිපනම් බද්ද, යම් වරිපනම් ගෙවන්නෙකු විසින් ඒ වර්ෂයේ ජනවාරි මස 31 වන දින හෝ එදිනට පෙර ගෙවනු ලබන අවස්ථාවක, එම වරිපනම් බදු ප්‍රමාණයෙන් 10% ක වට්ටමකට ඔහු හිමිකම් ලැබිය යුතුය.

එමෙන්ම අදාළ කාර්තුවක් සඳහා අයවිය යුතු වරිපනම් බදු ප්‍රමාණය එම කාර්තුවට අදාළ මුල් මාසය තුළ ගෙවන්නේ නම් ඒ සඳහා 5% ක වට්ටමකට බදු ගෙවන්නා හිමිකම් ලබයි. මීට අදාළ වූ නෛතික විධිවිධාන පහත පරිදි වේ.

ආඥා පනත/පනත	වගන්තිය
මහා නගර සභා ආඥා පනත	- මහා නගර සභා ආඥා පනතේ 230 (4)වන උප වගන්තිය සමඟ කියවිය යුතු 1988 පෙබරවාරි 19 දිනැති ගැසට් පත්‍රය මගින් , පළාත් පාලන අමාත්‍යවරයා විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද නියෝග
නගර සභා ආඥා පනත	- නගර සභා ආඥා පනතේ 160(5)වන උප වගන්තිය සමඟ කියවිය යුතු 1987 අප්‍රේල් 10 දිනැති ගැසට් පත්‍රය මගින් , පළාත් පාලන අමාත්‍යවරයා විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද නියෝග
ප්‍රාදේශීය සභා පනත	- 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 134 (7) වන උපවගන්තියේ ඇති විධිවිධාන අනුව ඉහත දක්වා ඇති වට්ටම් ගෙවීමට පළාත් පාලන ආයතනයන් කටයුතු කළ යුතුය.

05 තක්සේරු විරෝධතා

සෑම දේපල තක්සේරුවක් සඳහාම ව්‍යවස්ථාපිත තක්සේරු දැන්වීම ලැබූ දින සිට මාසයක් ඇතුළත දේපල අයිතිකරු, හවුල් අයිතිකරු හෝ පදිංචිකරු, එකී තක්සේරු දැන්වීමට එකඟ නොවන්නේ නම්, ඒ සඳහා ඔහුට හෝ ඇයට ලිඛිත විරෝධතාවක් පළාත් පාලන ආයතනය වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට හැකියාව ඇත.

05.1 තක්සේරු විරෝධතා පරීක්ෂණ ක්‍රියාවලිය

වාර්ෂික වටිනාකම් පිළිබඳව ලැබෙන තක්සේරු විරෝධතා සම්බන්ධයෙන් පහත දැක්වෙන කාර්ය පියවරයන් අනුගමනය කළ යුතුය.

- i. පළාත් පාලන ආයතනය වෙත එවනු ලබන සෑම ලිඛිත විරෝධතාවයක්ම තක්සේරු විරෝධතා ලේඛනයේ (Book of objection) ලියාපදිංචි කර විරෝධතා ඉදිරිපත් කරන ලද සෑම තැනැත්තෙකුටම එකී විරෝධතාවය පිළිබඳ පරීක්ෂණය පැවැත්වෙන දිනය, ස්ථානය හා වේලාව සඳහන් ලිඛිත දැන්වීමක් කළ යුතු වේ. කිසිම විරෝධතා දැන්වීමක් නොකරන ලද සෑම තක්සේරුවක්ම ඒ වර්ෂය සඳහා අවසානාත්මක විය යුතුය.
- ii. එසේ නියම කරනු ලබන වේලාවට හා ස්ථානයේදී පළාත් පාලන ආයතනය විසින් එක එක් විරෝධකයා හෝ ඔහුගේ ලියවිල්ලකින් බලය පවරනු ලැබූ නියෝජිතයෙක් පැමිණ සිටින්නේ නම් එකී විරෝධකයා හෝ ඔහු ගේ නියෝජිතයා ඉදිරියේදී විරෝධතා විමර්ෂනය කිරීමට සැලැස්විය යුතුය.
- iii. සාධාරණ හේතුවක් උඩ විමර්ශනය වරින් වර කල් තැබීමටද හැකියාව ඇත.
- iv. තක්සේරුවක් කෙරෙහි වූ යම් විරුද්ධතාවක් පිළිබඳ කටයුතු කල කල්හි, ඒ පිළිබඳ තීරණය විරෝධකයාට දැනුම් දීමට සැලැස්වීමද එම තීරණය විරෝධතා පොතෙහි සටහන් කිරීමද වරපනම් පොතෙහි යම් අවශ්‍ය සංශෝධනයක් කිරීමද සභාව විසින් කළ යුතුය.
- v. තක්සේරු විරෝධතා විභාග කර තීරණයක් දීමේ බලය නීතියෙන් පැවරී ඇත්තේ සභාවට (Council) වේ. එබැවින් සභාව විසින් එකී බලය නගරාධිපති/සභාපති වෙත පවරාදිය හැකිය. එසේ නොමැති නම් නාගරික කොමසාරිස්/ලේකම් වෙත පවරා දෙනු ලැබිය හැකිය.
- vi. ඉහත 5 ඡේදය අනුව තක්සේරු විරෝධතා විමර්ෂනයේදී පහත සඳහන් අයගේ සහභාගිත්වයෙන් විමර්ශනය සිදු කරනු ලැබිය යුතුය.

- නගරාධිපති/සභාපති
- නාගරික කොමසාරිස්/ලේකම්
- විරෝධක හෝ ඔහුගේ නියෝජිත
- ප්‍රධාන තක්සේරු ගේ නියෝජිත
- විෂයභාර නිලධාරී

vii. විරෝධතා විමර්ශනයේදී ලබා ගන්නා ලිඛිත ප්‍රකාශ (සාක්ෂි) හා වෙනත් අදාළ ලියකියවිලි ගොනු කර තබා ගත යුතුය.

viii. විරෝධතා විමර්ශනයේදී අදාළ තොරතුරු සටහන් කිරීම සඳහා සටහන් පත්‍රයක් කලින් සුදානම් කර තබා ගත යුතුය. දේපල තක්සේරු විරෝධතා පරීක්ෂණ සටහන් පත්‍රයේ ආකෘතියක් ඇමුණුම් 5 න් පෙන්වා ඇත.

05.2 විරෝධතා විමර්ශනයෙන් පසු අදාළ නෛතික විධිවිධාන

විරෝධතා විමර්ශන තීරනය සම්බන්ධයෙන් අතෘප්තියට පත් වූ සෑම තැනැත්තෙකු විසින් ම, තීරණය පිළිබඳ නිවේදනය ලැබී දින 30 ක් ඇතුළතදී එකී තීරණයට විරුද්ධව අධිකරණයේ නඩුවක් ගොනු කල හැකිය.

එසේ නඩු පැවරීමේදී වාර්ෂික වටිනාකම මත වූ වරිපනම් බද්දේ හෝ වරිපනම් බදු වල ප්‍රමාණය අනුව නඩු පැවරීම පහත දැක්වෙන අධිකරණ වෙත යොමුකළ යුතුය.

- වරිපනම් බද්දේ හෝ බදු වල ප්‍රමාණය රු 1500 නොඉක්මවන විට එකී දේපල පිහිටි ස්ථානය විෂයෙහි අධිකරණ බලය ඇති මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය වෙත,
- වටිනාකම රු. 1500 ඉක්මවන විට ඒ අධිකරණ බලය ඇති දිසා අධිකරණය වෙත ,

මෙවැනි නඩු කටයුත්තකදී පළාත් පාලන ආයතනය පාර්ශ්වයෙන් අවධානයෙන් සිටිය යුතු වැදගත් කරුණක් වේ. එනම් පැමිණිලිකරු විසින් තක්සේරුවට විරුද්ධව ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ ලිඛිත විරෝධතාවයෙහි සඳහන් නොවුණු යම් විරෝධතා පිළිබඳව සාක්ෂි ඉදිරිපත් කිරීමට පැමිණිලිකරුට ඉඩ නොදීය යුතුය.

අධිකරණයක් විසින් මෙවැනි නඩු විභාග කිරීමේදී , සිවිල් නඩු විභාග කිරීම හා තීරණය සඳහා තත්කාලයෙහි බලපවත්නා නීතියෙන් නියම කර ඇති කාර්ය පටිපාටියට අනුකූලව කටයුතු කල යුතුව ඇත. එමෙන්ම අධිකරණයේ තීරණය අභියාචනාධිකරණය වෙත අභියාචනය කිරීමට යටත් විය යුතුය.

තවද නඩු පවරා තිබීම හෝ එහි යම් අභියාචනයක් කර තිබීම හේතු කොට ගෙන ඒ වරිපනම් බදු මුදල හෝ වරිපනම් බදු මුදල් මුද්‍රමනින්ම හෝ එහි යම් කොටසක් හෝ අය කර ගැනීම නතර නොකළ යුතුය.

06 වරිපනම් බදු තක්සේරු කිරීම, පැනවීම හා අය කර ගැනීමේ කාර්ය පියවරයන්

දේපල තක්සේරු කිරීම සම්බන්ධයෙන් පහත දැක්වෙන පියවරයන් අනුගමනය කළ යුතුය.

- i. මහා සභා තීරණය
- ii. අමාත්‍යවරයාගේ විධානය.
- iii. දේපල තක්සේරු කිරීම
- iv. තක්සේරුව මහා සභාව විසින් පිළිගැනීම
- v. අලුත් තක්සේරුව අනුව වියදම් සැලකිල්ලට ගනිමින් වරිපනම් ප්‍රතිශතය ගණනය නියම කිරීම
- vi. තක්සේරු දැන්වීම
- vii. විරෝධතා කැඳවීම
- viii. විරෝධතා විභාග කිරීම

වාර්ෂික වරිපනම් බදු පැනවීමේදී පහත පියවරයන් අනුගමනය කළ යුතුය

- i. සභා තීරණ
- ii. ගැසට් නිවේදන
- iii. තක්සේරු දැන්වීම
- iv. විරෝධතා කැඳවීම
- v. විරෝධතා විභාග කිරීම

වරිපනම් බදු අයකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් අනුගමනය කළ යුතු පියවරයන්

- i. මුදල් කවුලුව
- ii. ආදායම් පරීක්ෂක/ආදායම් පරිපාලක මගින්
- iii. විනිශ්චය බලපත්‍රය නිකුත් කිරීම
- iv. දේපල තහනම් කිරීම
- v. තහනමට ගත් දේපල විකිණීම
- vi. නිශ්චල දේපල තහනමට ගැනීම
- vii. තහනමට ගත් නිශ්චල දේපල විකිණීම හෝ පවරා ගැනීම

දේපල වල භෞතික වෙනස්වීම් පිළිබඳව අනුගමනය කළ යුතු පියවරයන්

- i. වාර්ෂික සත්‍යාපනය
- ii. භෞතිකව වෙනස් වූ දේපලවල තක්සේරු ප්‍රතිශෝධනය
- iii. තක්සේරු දැන්වීම
- iv. විරෝධතා කැඳවීම
- v. විරෝධතා විභාග කිරීම

නව ඉදිකිරීම් සඳහා අනුකූලතා සහතිකයක් නිකුත් කිරීමේදී ක්‍රියාකළ යුතු ආකාරය

- i. අනුකූලතා සහතික දැන්වීම වරපනම් අංශයට යොමු කිරීම
- ii. නව දේපලෙහි වාර්ෂික තක්සේරු වටිනාකම ප්‍රතිශෝධනය කිරීම
- iii. තක්සේරු දැන්වීම
- iv. විරෝධතා කැඳවීම
- v. විරෝධතා විභාග කිරීම

07 දේපල තහනම් කිරීම

මීට අදාල විධිවිධානයන් මහා නගර සභා හා නගර සභා ආඥා පනත් වල 252 /170 යන වගන්තිවලද, ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 162(1) වගන්තියෙන් ද විග්‍රහ කර ඇත.

සභාවට අයවිය යුතු වරපනම් බදු හිත්‍ය කාර්තු 2 ක් ඉක්මවා ඇති විට, එදින වනතෙක් අයවීමට ඇති වරපනම් බදු ප්‍රමාණය හිඟයක් වශයෙන් සැලකේ. යථෝක්ත වරපනම් බද්ද සභාව විසින් විධාන කරනු ලැබිය හැකි කාලසීමාව ඇතුළත නොගෙවනු ලැබේ නම් දේපල තහනම් කර අදාල බද්ද අය කර ගැනීමට පළාත් පාලන ආයතන වලට සංස්ථාපිත නීතියෙන් බලතල පැවරී ඇත.

ඒ අනුව යම් වරපනම් බද්දක් නොගෙවීම සම්බන්ධයෙන් වූ විට ඒ වරපනම් බද්ද අයවිය යුතුව ඇති ස්ථානයේ අයිතිකරුගේ හෝ සම අයිතිකරුගේ හෝ සම අයිතිකරු ගේ වංචල හෝ නිශ්චල සියලුම හා සෑම දේපලක්ම සහ ඒ ස්ථානය තුළ හෝ ඒ මත ඇති කවර තැනැත්තෙකුට වුවද අයත් සියලු වංචල දේපලක්ම තහනම් කර විකිණීමෙන් එම වරපනම් බද්ද හා අයකර ගැනීමේ ගාස්තු අයකර ගත හැකි අතර, ඒ සඳහා තමා විසින් අත්සන් කරන ලද විනිග්‍රහන බලපත්‍රයක් නාගරික කොමසාරිස්/ලේකම් විසින් අදාල බදු එකතු කරන්නෙකුට නිකුත් කළ යුතුය. (විනිග්‍රහන බලපත්‍රයේ ආදර්ශ ආකෘතියක් ඇමුණුම් 6න් පෙන්වා ඇත.)

07.1 දේපල තහනමට ගැනීම සම්බන්ධයෙන් වූ සීමාවන්

මහා නගර සභා ආඥා පනතේ 232 හා 242 වගන්ති වලින්ද, ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 137 හා 160 වගන්ති වලින්ද මීට අදාල විධිවිධාන සලසා ඇත. ඒ අනුව පහත දැක්වෙන දේපල තහනමට ගෙන වෙන්දේසියේ විකිණීම නොකළ යුතුය.

- i. දේපල තහනමට ගැනීමට යටත් වූ තැනැත්තාගේ හෝ ඔහුගේ බිරිඳගේ හා දරුවන්ගේ අවශ්‍ය ඇඳුම් පැළඳුම්, ඇඳන් හා ඇඳ ඇතිරිලි සහ පිසීමේ උපකරණ
- ii. අදාල තැනැත්තාගේ ජීවනෝපායට ඉවහල් වන උපකරණ හෝ වෙළඳාමෙහි යෙදෙන්නෙකු නම් වෙළෙඳාමට අදාලවන උපකරණ හෝ කෘෂිකාර්මිකයෙක් නම් එසේ තම ජීවිකාව උපයා ගැනීම සඳහා සාධාරණ වශයෙන් අවශ්‍ය විය හැකි උපකරණ සහ ගවයින් හා ධාන්‍ය බීජ

iii. ඒ තැනැත්තාගේ වෘත්තීය හෝ ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන යාම සඳහා අවශ්‍ය රු 500/- ක වටිනාකම ඇති වෘත්තීය උපකරණ හා පුස්තකාල පොත්

iv. රජයට අයත් දේපල

07.2 තහනමට ගත් දේපල විකිණීම

තහනමට ගත් දේපල විකිණීම සම්බන්ධව වූ විධිවිධානයන් මහා නගර සභා ආඥා පනතේ 256 වගන්තියෙන් සහ ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 163 වගන්තියෙහි සඳහන් කර ඇත. ඒ අනුව තහනමට ගත් දේපල විකිණීමේදී පහත දැක්වෙන ක්‍රියාපටිපාටිය ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් අනුගමනය කළ යුතුව ඇත.

- i. තහනමට ගත් භාණ්ඩ, තහනමට ගනු ලැබූ දින සිට දින 24 ක කාලයක් අවසන් වන තෙක් නොවිකිණිය යුතුය.
- ii. විකිණීමට නියමිත දිනට දින 11 කට නොඅඩුව, එසේ නියමිත දිනය, කාලය හා ස්ථානය දැක්වෙන දැන්වීමක් ගැසට් පත්‍රයේ සහ ශ්‍රී ලංකාවේ සංසරණය වන ප්‍රචාරිති පත්‍රයක පළ කළ යුතුය
- iii. තහනමට ගත් දේපල දින 60 ක් තුළ විකිණිය යුතුය.

මහා නගර සභා හා නගර සභා සම්බන්ධයෙන් වූ විට නිකුත් කරනු ලද විනිශ්චය බලපත්‍රයක් මත තහනමට ගත් දේපල විකිණීමේදී මහා නගර සභා ආඥා පනතේ 256 වගන්තියෙන් නියම කර ඇති විධිවිධානයන් අනුගමනය කළ යුතුය.

08 වරිපනම් බදු සාර්ථක ලෙස එකතු කර ගැනීමට නිර්දේශිත කාර්ය පියවරයන්

පහත දැක්වෙන කාර්ය පියවරයන් නිර්දේශිත කාලසීමාවන් තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් පළාත් පාලන ආයතනයට අයවිය යුතු වරිපනම් බදු ක්‍රමවත්ව හා සාර්ථකව අයකර ගත හැකිය.

පියවර අංකය	කාර්යය	කාලසීමාව
1	ව්‍යවස්ථාපිත නිවේදන සුදානම් කිරීම	- නොවැ.15
2	වාර්ෂික ව්‍යවස්ථාපිත නිවේදන බෙදා හැරීම	- නොවැ.16 - දෙසැ.31
3	ඕනෑම බදු ගෙවන්නෙකු විසින් පරීක්ෂා කර බැලීම සඳහා තක්සේරු ලේඛනය කාර්යාලයේ තිබෙන බව මහජනයාට දැනුම්දීම	- නොවැ.16 - දෙසැ.31
4	තක්සේරු විරෝධතා පරීක්ෂණ පැවැත්වීම	- පෙබරවාරි 15 ට පෙර
5	සෙනසුරාදා, ඉරිදා, සහ රජයේ නිවාඩු දින ඇතුළුව සෑම දිනකම වරිපනම් කවුලු විවෘතව තැබීම.	- ඡනවාරි මාසය තුළ
6	සෙනසුරාදා, ඉරිදා, සහ රජයේ නිවාඩු දින වලවරිපනම් කවුලු විවෘතව තැබීම	- අප්‍රේල්, ජූලි, සහ ඔක්තෝබර් මාස තුළ
7	වරිපනම් ගෙවීම් පැහැර හරින්නන් වෙත අවසන් නිවේදන යොමු කිරීම	- මැයි, අගෝස්තු සහ නොවැම්බර් මාස වල මුල් සති දෙක තුළ
8	බදු ගෙවීම් එකතු කිරීම	- වර්ෂය පුරා

පියවර අංකය	කාර්යය	කාලසීමාව
9	බදු ගෙවන්නන් දැනුවත් කිරීම (පුවත්පත්, පත්‍රිකා, සිනමා දර්ශක, ශබ්ද විකාශන ආදිය මගින් ජනතා දැනුවත් කිරීම (ක්ෂණික ගෙවීම්, වට්ටම්, වරෙන්තු ගාස්තු , බඩු තහනම් කිරීම, අධිකරණ කාර්ය, ආදිය පිළිබඳ නිවේදන)	-I වන කාර්තුව - ජන.10-20 II වන කාර්තුව - අප්‍රේල් 01-15 III වන කාර්තුව - ජූලි 1-15 IV වන කාර්තුව - පෙබ1-15
10	කොට්ඨාශ මට්ටමින් ජංගම සේවා පැවැත්වීම, නිවසින් නිවසට ගොස් බදු එකතු කිරීම	-සෑම කාර්තුවක් ආරම්භයේදී
11	වර්ෂනම් ලේඛනය තුළනය කිරීම	-සෑම කාර්තුවක් අවසානයේදී
12	ගෙවීම් පැහැර හරින්නන්ගේ වංචල දේපල තහනම් කිරීම සඳහා වරෙන්තු නිකුත් කිරීම	-IV වන කාර්තුව - පෙබ.15 I වන කාර්තුව - මැයි 15 II වන කාර්තුව - අගෝ.15 III වන කාර්තුව - නොවැ.15
13	වරෙන්තුව නිකුත් කළ පසු පහත දැක්වෙන පරිදි කටයුතු කිරීම - දින 14 ක් තුළ හිඟ මුදල් නොගෙවුවහොත් දේපල තහනම් කරන බවට නිවේදනයක් යැවීම	වරෙන්තු නිකුත් කිරීමත් සමගම
14	වර්ෂනම් අයකර ගැණීම සඳහා ප්‍රධාන නගර ආශ්‍රිතව ජංගම රැස්කිරීම ස්ථාන පිහිටුවීම	- පෙබරවාරි, මැයි, අගෝස්තු සහ නොවැම්බර් මාස වල අවසන් ඉරිදා දිනවල
15	වංචල දේපලක් නොමැත්තේ නම් නිශ්චල දේපල තහනමට ගැනීම	- වරෙන්තු නිකුත් කිරීමෙන් අනතුරුව

පියවර අංකය	කාර්යය	කාලසීමාව
16	ආදායම් එකතු කිරීම පිළිබඳ මාසික ඉලක්ක තීරණය කිරීම හා ඒ අනුව ආදායම එකතු කිරීමට කටයුතු කිරීම	- මාසිකව
17	ප්‍රවර්ධන වර්ෂයේ වරිපනම් ආදායම හා හිඟ වරිපනම් එකතු කිරීම පිළිබඳ ප්‍රගතිය සමාලෝචනය කිරීම	-සෑම මාසයක් අවසානයේදී
18	ඒ අනුව දුර්වලතාවයන් මඟහරවා ගැනීම සහ ගැටලු හා දුෂ්කරතා හඳුනාගෙන එය විසඳීම සඳහා ක්‍රියා කිරීම	මාසිකව
19	ඉලක්ක ගත ආදායම් හා සත්‍ය ආදායම් එකතු කිරීමේ ප්‍රගතිය ප්‍රස්ථාර සටහන් ආශ්‍රයෙන් ඉදිරිපත් කිරීම	-මාසිකව යාවත්කාලීන කිරීම
20	අයකර ගත නොහැකි වරිපනම් හිඟ මුදල් කපා හැරීම සඳහා කටයුතු කිරීම	-සෑම වර්ෂයක් අවසානයේදී

09 පළාත් පාලන ආයතනයට අයවිය යුතු වරිපනම් ආදායම් සම්බන්ධයෙන් නිලධාරීන් සතු කාර්යභාරය

ආදායම් අයකර ගැනීම පිළිබඳ ව්‍යවස්ථාපිත විධිවිධාන ඒ ඒ පළාත් පාලන ආයතන සංස්ථාපිත නීතියේ දක්වා ඇත.

- ම.න.ස ආඥා පනතේ - 254(අ)(1) වගන්තිය
- න.ස ආඥා පනතේ - 170(අ)(1) වගන්තිය
- ප්‍රාදේශීය සභා පනත - 148(7),150(4),152(4),154(2) 159(1) හා 159(2) යනාදී වගන්ති වලින්

09.1 වගකිව යුතු නිලධාරීන්

- මහා නගර සභාවක නාගරික කොමසාරිස්
- නගර සභාවක හෝ ප්‍රාදේශීය සභාවක ලේකම්
- ආදායම් පරීක්ෂක/ආදායම් පරිපාලක
- වරිපනම් විෂයභාර කළමනාකරණ සහකාරවරුන්
- ගිණුම් නිලධාරි/ගණකාධිකාරී

පළාත් පාලන ආයතනයට අයවිය යුතු වරිපනම් බදු අප්‍රමාදව අය කර ගැනීම හා බදු ගෙවීම් පැහැර හැරීම සම්බන්ධයෙන් නීතියේ නියම කර ඇති විධිවිධානයන් ක්‍රියාත්මක කර අදාල වරිපනම් බදු අය කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු අතර, එකී බදු මුදල් සභා අරමුදලට බැර කිරීම නිලධාරීන් සතු වගකීම හා කාර්යභාරය වන්නොස.

.....මහා නගර සභාව

20..... වර්ෂය සඳහා වරිපනම් පැනවීම

.....මහා නගර සභාව විසින් 20.....වර්ෂයේ ..... මස ..... වන දින පවත්වන ලද මහා සභා රැස්වීමේ දී තීරණ අංක ..... යටතේ පහත දැක්වෙන යෝජනාව සභා සම්මත කරන ලද බව මහජනතාව වෙත මෙයින් නිවේදනය කරනු ලැබේ.

20..... වර්ෂය සඳහා පනවන ලද ඒ වරිපනම් මාර්තු 31, ජූනි 30, සැප්තැම්බර් 30 හා දෙසැම්බර් 31 යන දිනවලින් අවසන් වන සෑම කාර්තුවක් ම තුළ දී සමාන වාරික හතරකින් ..... මහා නගර සභා කාර්යාලයට ගෙවිය යුතු බවත් වැඩිදුරටත් නිවේදනය කරනු ලැබේ.

20..... වර්ෂය සඳහා වන සම්පූර්ණ වරිපනම් 20..... වර්ෂයේ ජනවාරි මස 31 වන දින හෝ එදිනට පෙර ..... මහා නගර සභා කාර්යාලය වෙත ගෙවනු ලැබුවහොත් එම සම්පූර්ණ වරිපනම් ප්‍රමාණයෙන් සියයට (10%) ක වට්ටමක් ද, එක් එක් කාර්තුවට අදාළ වරිපනම් ඒ එක් එක් කාර්තුවේ ප්‍රථම මාසයේ අවසන් දින හෝ එදිනට මත්තෙන් ..... මහා නගර සභාවට ගෙවනු ලැබුවහොත් ඒ එක් එක් කාර්තුවේ වරිපනම් ප්‍රමාණයෙන් සියයට පහ (5%)ක වට්ටමක් ද ගෙවනු ලැබේ.

.....
නගරාධිපති

20..... මස ..... වන දින
..... මහා නගර සභා කාර්යාලයේ දී ය.

යෝජනාව

“252 වන අධිකාරය වූ මහා නගර සභා ආඥාපනතේ 238 වන වගන්තියේ (1) වන උප වගන්තියෙන් මහා නගර සභාව වෙත පැවරී ඇති බලතල ප්‍රකාර, ... මහා නගර සභා බල ප්‍රදේශය ඇතුළත පිහිටි සියළුම නිවාසවල, ගොඩනැගිලිවල, ඉඩම්වල හා ගෙපත්වල 20....වර්ෂයේ වාර්ෂික තක්සේරු වටිනාකම් 20....වර්ෂය සඳහා පිළිගැනීමටත්,

එකී මහා නගර සභා ආඥාපනතේ 230 වන වගන්තියේ (1) වන උප වගන්තියෙන් ලැබී ඇති බලතල ඉහත කී වාර්ෂික වටිනාකමෙන් -

(අ) නේවාසික ස්ථාන මත සියයට (.....%) ක වරිපනමක් ද; සහ

(ආ) වෙළෙඳ හෝ වාණිජ කාර්යය සඳහා පාවිච්චි කරනු ලබන ස්ථාන මත සියයට (.....%) ක වරිපනමක් ද;

20.... වර්ෂය සඳහා පනවා අය කිරීමටත්,

ඒ වරිපනම්, එකී මහා නගර සභා ආඥාපනතේ 230 වන වගන්තියේ (ඇ) ඡේදයේ විධිවිධාන යටතේ එකී වර්ෂයේ මාර්තු මස 31, ජූනි මස 30, සැප්තැම්බර් 30 හා දෙසැම්බර් මස 31 වන දිනවලට පෙර සමාන වාරික හතරකින් ගෙවීමට විධාන කිරීමටත් .....මහා නගර සභාව යෝජනා කරන්නී ය.”

..... නගර සභාව

20..... වර්ෂය සඳහා වරිපනම් පැනවීම

.....නගර සභාව විසින් 20.....වර්ෂයේ ..... මස ..... වන දින පවත්වන ලද මහා සභා රැස්වීමේ දී තීරණ අංක ..... යටතේ පහත දැක්වෙන යෝජනාව සභා සම්මත කරන ලද බව මහජනතාව වෙත මෙයින් නිවේදනය කරනු ලැබේ.

20..... වර්ෂය සඳහා පනවන ලද ඒ වරිපනම්, මාර්තු 31, ජූනි 30, සැප්තැම්බර් 30 හා දෙසැම්බර් 31 යන දිනවලින් අවසන් වන සෑම කාර්තුවක් ම තුළ දී සමාන වාරික හතරකින් ..... නගර සභා කාර්යාලයට ගෙවිය යුතු බවත් වැඩිදුරටත් නිවේදනය කරනු ලැබේ.

20..... වර්ෂය සඳහා වන සම්පූර්ණ වරිපනම් 20..... වර්ෂයේ ජනවාරි මස 31 වන දින හෝ එදිනට පෙර ..... නගර සභා කාර්යාලය වෙත ගෙවනු ලැබුවහොත් එම සම්පූර්ණ වරිපනම් ප්‍රමාණයෙන් සියයට දහය(10%)ක වට්ටමක් ද, එක් එක් කාර්තුවට අදාළ වරිපනම් ඒ එක් එක් කාර්තුවේ ප්‍රථම මාසයේ අවසන් දින හෝ එදිනට මත්තෙන් ..... නගර සභාවට ගෙවනු ලැබුවහොත් ඒ එක් එක් කාර්තුවේ වරිපනම් ප්‍රමාණයෙන් සියයට පහක(5%)ක වට්ටමක් ද ගෙවනු ලැබේ.

.....
සභාපති

20..... මස ..... වන දින,
..... නගර සභා කාර්යාලයේ දී ය.

යෝජනාව

“255 වන අධිකාරය වූ නගර සභා ආඥාපනතේ 160 වන වගන්තියේ (1) වන උප වගන්තියෙන් නගර සභාව වෙත පැවරී ඇති බලතල ප්‍රකාර, ... නගර සභා බල ප්‍රදේශය ඇතුළත පිහිටි සියළුම නිවාසවල, ගොඩනැගිලිවල, ඉඩම්වල හා ගෙපත්වල 20....වර්ෂයේ වාර්ෂික තක්සේරු වටිනාකම් 20....වර්ෂය සඳහා පිළිගැනීමටත්,

එකී නගර සභා ආඥාපනතේ 160 වන වගන්තියේ (1අ) වන උපවගන්තියෙන් ලැබී ඇති බලතල ඉහත කී වාර්ෂික වටිනාකමෙන් -

- (අ) නේවාසික ස්ථාන මත සියයට (අ)..(% ක වරිපනමක් ද; සහ
- (ආ) වෙළෙඳ හෝ වාණිජ කාර්යය සඳහා පාවිච්චි කරනු ලබන ස්ථාන මත සියයට (.....%.(ක වරිපනමක් ද;

20..... වර්ෂය සඳහා පනවා අය කිරීමටත්,

ඒ වරිපනම්, එකී නගර සභා ආඥාපනතේ විධිවිධාන යටතේ එකී වර්ෂයේ මාර්තු මස 31, ජූනි මස 30, සැප්තැම්බර් 30 හා දෙසැම්බර් මස 31 වන දිනවලට පෙර සමාන වාරික හතරකින් ගෙවීමට විධාන කිරීමටත් .....නගර සභාව යෝජනා කරන්නී ය.”

..... ප්‍රාදේශීය සභාව

20..... වර්ෂය සඳහා වරිපනම් පැනවීම

..... ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් 20.....වර්ෂයේ ..... මස ..... වන දින පවත්වන ලද මහා සභා රැස්වීමේ දී තීරණ අංක ..... යටතේ පහත දැක්වෙන යෝජනාව සභා සම්මත කරන ලද බව මහජනතාව වෙත මෙයින් නිවේදනය කරනු ලැබේ.

20..... වර්ෂය සඳහා පනවන ලද ඒ වරිපනම්, මාර්තු 31, ජූනි 30, සැප්තැම්බර් 30 හා දෙසැම්බර් 31 යන දිනවලින් අවසන් වන සෑම කාර්තුවක් ම තුළ දී සමාන වාරික හතරකින් ..... ප්‍රාදේශීය සභා කාර්යාලයට ගෙවිය යුතු බවත් වැඩිදුරටත් නිවේදනය කරනු ලැබේ.

20..... වර්ෂය සඳහා වන සම්පූර්ණ වරිපනම් 20..... වර්ෂයේ ජනවාරි මස 31 වන හෝ එදිනට පෙර ..... ප්‍රාදේශීය සභා කාර්යාලය වෙත ගෙවනු ලැබුවහොත් එම සම්පූර්ණ වරිපනම් ප්‍රමාණයෙන් සියයට දහය(10%)ක වට්ටමක් ද, එක් එක් කාර්තුවට අදාළ වරිපනම් ඒ එක් එක් කාර්තුවේ ප්‍රථම මාසයේ අවසන් දින හෝ එදිනට මත්තෙන් ..... ප්‍රාදේශීය සභාවට ගෙවනු ලැබුවහොත් ඒ එක් එක් කාර්තුවේ වරිපනම් ප්‍රමාණයෙන් සියයට පහ(5%) වට්ටමක් ද ගෙවනු ලැබේ.

.....
සභාපති

20..... මස ..... වන දින,
..... ප්‍රාදේශීය සභා කාර්යාලයේ දී ය.

යෝජනාව

“1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 146 වන වගන්තියේ (1) වන උප වගන්තියෙන් ප්‍රාදේශීය සභාව වෙත පැවරී ඇති බලතල ප්‍රකාර, ... ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශයේ දියුණු කල ප්‍රදේශය ඇතුළත පිහිටි සියළුම නිවාසවල, ගොඩනැගිලිවල, ඉඩම්වල හා ගෙපත්වල 20....වර්ෂයේ වාර්ෂික තක්සේරු වටිනාකම් 20.....වර්ෂය සඳහා පිළිගැනීමටත්,

එකී ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 134 වන වගන්තියේ (1අ) වන උපවගන්තියෙන් ලැබී ඇති බලතල ප්‍රකාර ඉහත කී වාර්ෂික වටිනාකමෙන් සියයට (අ)..(ක වරිපනමක් 20..... වර්ෂය සඳහා පනවා අය කිරීමටත්, සහ

ඒ වරිපනම්, එකී ප්‍රාදේශීය සභා 134 වන වගන්තියේ (6) වන උප වගන්තියේ විධි විධාන යටතේ එකී වර්ෂයේ මාර්තු මස 31, ජූනි මස 30, සැප්තැම්බර් 30 හා දෙසැම්බර් මස 31 වන කාර්තු හතර තුළදී සමාන වාරික හතරකින් ගෙවීමට විධාන කිරීමටත් ..... ප්‍රාදේශීය සභාව යෝජනා කරන්නී ය.”

ලිපිගොනු අංකය -.....

දේපල තක්සේරු විරෝධතා පරීක්ෂණ සටහන් පත්‍රය

1. මහා නගර සභාව/නගර සභාව/ප්‍රා දේශීය සභාව:.....
2. කොට්ඨාශය:.....
3. දේපල තක්සේරු අංකය හා වීදිය:.....
4. දේපල විස්තරය (නිවස/කඩය/ඉඩම යනාදිය) :.....
5. විරෝධතාවයට ලක්වූ වාර්ෂික වටිනාකම හා බල පැවැත්වෙන වර්ෂය හෝ දිනය:.....
6. තක්සේරුව බලපවත්වන දිනය:.....
7. කලින් වාර්ෂික වටිනාකම හා බලපැවැත්වෙන වර්ෂය හෝ දිනය.....
8. තක්සේරු විරෝධතාවය ලැබුණු දිනය :.....
9. විරෝධතාව දැක්වූ අයගේ නම හා ලිපිනය: .....

පරීක්ෂණ සටහන්

.....
.....

තීරනය

.....
.....

දිනය.....

.....
නගරාධිපති/සභාපති/කොමසාරිස්/
ලේකම්/තක්සේරුකරු

ගෙවීම් පැහැර හරින්නන්ට විරුද්ධව නිකුත් කෙරෙන
විනිශ්චයන බලපත්‍ර ආකෘතිය

දිනය.....

දේපල තහනම් කිරීමේ නිලධාරී/ආදායම් පරීක්ෂක/ආදායම් පරිපාලක.....

හා ඔහුගේ සහකරුවන් වෙත.....

මෙහි පහත දැක්වෙන උපලේඛනයෙහි නම් සඳහන් තැනැත්තන් විසින් ඔවුන්ගේ පිළිවෙලින් වූ නම් ඉදිරියෙහි දක්වා ඇති වරිපනම් බදු මුදල ගෙවිය යුතු හෙයින් ද , එම මුදල් එකී තැනැත්තන් විසින් සභාවට ගෙවීම පැහැර හැර තිබෙන හෙයින්ද එම තැනැත්තන් විසින් එකී මුදල් ගෙවන ලෙද ඉල්ලමින් ඔවුන් වෙත දැන්වීම් භාර කිරීමෙන් පසුවද එකී මුදල් ඔවුන්ගෙන් තවමත් අයවිය යුතුව තිබෙන හෙයින්ද,

එකී තැනැත්තන්ගේ දේපල හෝ ඉහත කී උපලේඛනයෙහි සඳහන් දේපල හෝ ඒ මත ඔබට පෙනෙන්නට තිබෙන කවර හෝ යම් තැනැත්තෙකුගේ වංචල දේපල හෝ නොපමාව තහනම් කොට එකී එක් එක් දේපල තහනම් කරනු ලැබූ දින සිට සම්පූර්ණ දවස් 8ක් ඇතුළතදී ඒ තැනැත්තාගේ නම ඉදිරිපිට පිළිවෙලින් දක්වා ඇති එකී වෙන් වෙන් මුදල් එකී ආඥා පනතේ 255 /නගර සභා ආඥා පනතේ 170 /ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 161 වගන්ති යටතේ අයවිය යුතු ගාස්තු සමඟ ගෙවනු නොලැබුවහොත්, තහනම් කරනු ලැබූ දේපල ප්‍රසිද්ධ වෙන්දේසියේ විකුණා අයවිය යුතු වරිපනම් බද්ද හා ගාස්තුව ගෙවා යම් මුදලක් ඉතිරිව තිබේ නම් එම මුදල එසේ විකුණූ දේපලෙහි අයිතිකරුට හෝ හවුල් අයිතිකරුවන්ට ගෙවන ලෙසද මෙම බලපත්‍රය ප්‍රකාරව සිදු කරන ලද ක්‍රියාවන් පිළිබඳව .....මස.....
..... වන දින හෝ ඊට පෙර මා වෙත සහතික කරන ලෙසද ඔබට මෙයින් නියම කරනු ලැබේ.

උපලේඛනය

ගෙවීම් පැහැර හැර තැනැත්තාගේ නම	දේපල වල විස්තරය	දේපල පිහිටි ස්ථානය	හිඟ වරිපනම්බදු ලේඛනය	එකතුව
එකතුව(රු)				

20.....වර්ෂයේ .....මස.....දින මාගේ අත්සනින් .....හිදී භාර දෙන ලදී.

.....
නාගරික කොමසාරිස්/ලේකම්

